

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การดำเนินชีวิตในสังคมมนุษย์ จำเป็นต้องแสวงหาทาง ที่จะตอบสนองความต้องการ ของตนเองและสิ่งหม่ออยู่ตลอดเวลา ทั้งทางร่างกายจิตใจและสังคม ซึ่งการหาทางตอบสนองความ ต้องการ บางครั้งก็มีอุปสรรค หรือปัญหาขัดขวาง ไม่อาจตอบสนองความต้องการทุกอย่างได้ ตั้งใจปรารถนาจะทำให้เกิดความรู้สึกขัดแย้ง ผิดหวัง ความรู้สึกสับสน ความวุ่นใจ ความ เคร่งเครียด ซึ่งจะมากหรือน้อย ก็แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับความสำคัญ ความสลับซับซ้อน และ ระยะเวลาที่เกิดปัญหา รวมทั้งลักษณะสภาพร่างกาย ระดับสติปัญญาการรับรู้ และประสบการณ์ของ แต่ละคน ดังนั้นคนเราจึงจำเป็นต้องรู้จักปรับตัว เมื่อเผชิญกับปัญหาต่างๆ เพื่อที่จะช่วยรักษา คุณภาพของชีวิตไว้ให้ได้ ทั้งนี้จึงกล่าวได้ว่าความสามารถในการปรับตัวมีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทุกคน (Lazarus, 1969, นิภา นิธยาน, 2520, สุภาพรรณ โคตรจรัส, 2524, มัลลวีร์ อคฺลวพันธ์, 2527, วันดี ระเจริญ, 2531 และ ฉันทิกา ทิมากร, 2534) เมื่อใดที่บุคคลไม่สามารถปรับตัวต่อความคับข้องใจ หรือความกดดันทางอารมณ์ได้ก็จะ ก่อให้เกิดความทุกข์ และเป็นสาเหตุให้เกิดความเจ็บป่วยทางกาย และจิตใจได้ ซึ่งจะมีผลต่อ การดำเนินชีวิต ความรับผิดชอบในเรื่องของการเรียน การงาน และอาชีพ จะทำให้ไม่สามารถ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามศักยภาพที่เป็นจริง และถ้าปัญหาการปรับตัวยังคงดำเนินอยู่ ต่อไปโดยไม่ได้รับการแก้ไขก็อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตของบุคคล จนพัฒนาเป็นโรคทางจิตเวช ได้ (Simpson, 1972, นิภา นิธยาน, 2520) ขณะเดียวกันถ้าบุคคลมีการปรับตัวดีก็จะทำให้บุคคล นั้นมีความสุข และความสบายใจในการดำรงชีวิตยอมรับสภาพต่างๆได้ มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้ และสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ดี (Hurlock, 1978) ซึ่งสอดคล้องกับ

Lazarus (1969) ที่กล่าวว่า การปรับตัวที่ดีถือว่าเป็นผลสำเร็จในด้านการเรียน และการปฏิบัติงาน การประเมินผลการปรับตัวนั้นอาจจะพิจารณาจากเกณฑ์ได้ 4 อย่างคือ ความสบายใจ ประสิทธิภาพการทำงาน อาการทางกาย และการยอมรับของสังคม เขาย้ำว่า ความล้มเหลวในด้านการปรับตัวในโรงเรียนจะทำให้พลาดโอกาสในการศึกษาเล่าเรียนได้ Nunally (1969), Traverse (1958) กล่าวว่า สมรรถภาพในการทำงานและการเรียนเกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล และ การที่นักศึกษาจะเรียนได้ดีหรือไม่นั้น มิได้ขึ้นอยู่กับความรู้แต่เพียงอย่างเดียวแต่ยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับด้านจิตวิทยา เช่น บุคลิกภาพ ความสนใจ ทศนคติ และการปรับตัว เป็นต้น สำหรับวัยที่มีความสำคัญมากในการปรับตัวคือวัยรุ่น ซึ่งเป็นช่วงชีวิตที่อยู่ในวัยที่ปรับตัวยาก และมีปัญหา มาก เนื่องจากเป็นวัยที่ย่างเข้าสู่ความเป็นหนุ่มเป็นสาว มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในด้านต่างๆไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงในด้านร่างกายจิตใจ อารมณ์ และ สติปัญญา ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วนี้ ทำให้วัยรุ่น ต้องปรับตัวอย่างมากนำมาซึ่งความวิตกกังวลความเครียดทางอารมณ์ นักจิตวิทยา Standley-Halt เรียกกระแสนี้ว่าเป็นวัยพายุบแคม (Storm and Stress) นั่นคือ เด็กวัยรุ่นจะไม่มี ความมั่นคงในอารมณ์ มีความผันผวนของอารมณ์อย่างรุนแรง โดยจะเห็นได้ว่าความผิดปกติทางจิตเภทมักจะเป็นคนในวัยรุ่นตอนปลายและวัยผู้ใหญ่ตอนต้นมากกว่าวัยอื่นๆ วัยรุ่นจึงเป็นวัยที่เหมาะสมที่จะต้องช่วยในการปรับตัวอย่างมาก เพราะ การที่จะหวังให้มีการปรับตัวดีขึ้นภายหลังวัยรุ่นเป็นเรื่องยาก เนื่องจากลักษณะการปรับตัวที่ไม่ดี ได้ฝังแน่นแล้วโอกาสที่จะเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพจึงเป็นไปได้ยาก (อรพินทร์ ชุชม และอัจฉรา สุขารมณ์, 2532, นิภา นิศยาน, 2520, สุชา จันทน์เอม, 2529) นักศึกษาที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นช่วงที่อยู่ในวัยรุ่น ซึ่งต้องพบกับความเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ เช่น ด้านการศึกษาจากโรงเรียน มาสู่วิทยาลัย หรือ มหาวิทยาลัยที่ต้องรับผิดชอบในการเรียนด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ต้องเรียนรู้ การแบ่งเวลา การสร้างสัมพันธ์กับอาจารย์ การคบเพื่อนเพศเดียวกัน และต่างเพศ การพังกัยกับเพื่อนร่วมห้องที่มีพื้นฐาน แตกต่างกัน การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของสถาบัน ประกอบกับนักศึกษา ยังมีภูมิกว้างไม่สมบูรณ์และต้องจากบ้าน ซึ่งสิ่งเหล่านี้บางครั้งทำให้เกิดความรู้สึกเครียด เหงา ซึมเศร้า สูญเสีย มีความขัดแย้งในใจ ความคับข้องใจ และความกดดันต่างๆ ซึ่งล้วนแต่ต้องอาศัยความพยายามในการปรับตัวเพื่อให้สามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น (Mac-Lennon and

Felsunfeld, 1968 อ้างถึงใน สมพร รุ่งเรืองกลกิจ, 2532, สุภาพรรณ โคตรจรัส, 2525 Ohlsen, 1983) ถ้านักศึกษาประสบความสำเร็จในการปรับตัวก็จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยสนับสนุนต่อการพัฒนาตนเอง และเป็นส่วนช่วยส่งเสริมความเชื่อมั่นกับการเผชิญปัญหาในอนาคต ถ้าประสบการณ์ความล้มเหลวในการปรับตัว จะทำให้นักศึกษาเกิดปัญหาต่างๆ และอาจเป็นสาเหตุทำให้เกิดการท้อแท้และถดถอย ถ้ามีความสอดคล้องกันระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ก็จะช่วยให้บุคคลนั้นมีความสุขปรับตัวได้ดี และดูเหมือนว่าจะประสบความสำเร็จในเป้าหมายส่วนบุคคล และเป้าหมายการศึกษา (Upcrufff, 1984) ซึ่งสอดคล้องกับ อภิวัฒน์ วงศ์ข้าหลวง (2530) ที่กล่าวไว้ว่าปัญหาการปรับตัวของนักศึกษา เป็นเรื่องที่ควรให้ความสนใจ และห่วงใยเป็นอย่างมาก เพราะอาจจะทำให้เกิดความบกพร่องทางสุขภาพจิตตามมาได้ อีกทั้งปัญหาสุขภาพจิตยังมีผลกระทบต่อการศึกษาเล่าเรียนของนักศึกษาโดยตรง ตลอดจนการดำเนินชีวิตต่อไปในวัยผู้ใหญ่ การอยู่ในสังคมอย่างมีคุณภาพ และความสุขได้นั้น ต้องสามารถปรับตัวให้เข้ากับเหตุการณ์ และแก้ไขสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างสุขุมรอบคอบ นักศึกษานับว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญอันมีค่าที่สุดของประเทศจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องช่วยกันส่งเสริม และ พัฒนาให้เป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคมเพื่อจะได้เป็นกำลังที่เข้มแข็งและมีคุณภาพในการพัฒนาประเทศชาติ ในอนาคต การเรียนการสอนในวิชาการพยาบาลเป็นการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาซึ่งนักศึกษาเป็นวัยรุ่นต่อเนื่องกับวัยผู้ใหญ่ตอนต้น และวิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพ ที่ต้องให้บริการทางสุขภาพอนามัยแก่บุคคลทั่วไป ต้องการให้การดูแลผู้ป่วยอย่างใกล้ชิดต้องมีหน้าที่ให้บริการแก่สังคม ในด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัย การป้องกันโรคการให้การพยาบาลแก่ประชาชนเมื่อเจ็บป่วย และช่วยป้องกันการพิการด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ป่วยทั้งทางร่างกาย และจิตใจให้เป็นปกติสังคมก็คาดหวังว่าการบริการที่ได้จากพยาบาลจะต้องเป็นการบริการที่มีคุณภาพ (จินตนา ฐนิพันธุ์, 2527) วิชาชีพพยาบาลมีลักษณะการศึกษาที่ต้องเผชิญ กับความเครียดในการปฏิบัติงานอยู่เป็นประจำ นอกจากนักศึกษาจะเครียดกับการเรียนในภาคทฤษฎีแล้ว นักศึกษาต้องเรียนในภาคปฏิบัติ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของวิชาชีพพยาบาล นักศึกษาต้องลงมือปฏิบัติจริง กับชีวิตของผู้ป่วย นักศึกษาต้องตระหนักในเรื่องของการรับผิดชอบสูง มีกฎระเบียบ ข้อบังคับมากมาย บางครั้งต้องตัดสินใจแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่ตื่นเต้น และความเศร้าเสียใจ จึงทำให้นักศึกษามีแนวโน้มที่จะวิตกกังวลมีความเครียดสูงและมีความคับข้องใจได้ง่ายทำให้นักศึกษาบางคนปรับตัวไม่ได้ และไม่ประสบความสำเร็จทางการศึกษาทางวิชาชีพเท่าที่ควร และ บางรายมีปัญหาสุขภาพจิตขั้นรุนแรง จนต้องพัก

การศึกษา หรือไม่สามารถศึกษาต่อ จนจบหลักสูตร ได้ซึ่งนับเป็นการสูญเสียทรัพยากรบุคคลที่มีค่าไปอย่างน่าเสียดาย (ผ่องศรี ศรีมรกตและคณะ, 2532, สมจิตร์ สุวรรณศรี, 2533) นอกจากนี้บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในแหล่งฝึกปฏิบัติงาน ทำให้นักศึกษาเกิดความเครียด และไม่อยากฝึกปฏิบัติงาน เกิดความเบื่อหน่าย เฉื่อยชา ไม่สนใจตัวเองและสิ่งแวดล้อม (Brow and Moberg 1980, สมศรี เขื้อหิรัญ และ คณะ, 2521) ฟาริดา อิบราฮิม (2513) ได้สำรวจความคิดเห็นของนักศึกษานายบาลโรงพยาบาลศิริราช ต่อการปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย พบว่านักเรียนนายบาลทำงานหนักเกินไปเนื่องจากต้องรับผิดชอบผู้ป่วยมากเกินกำลัง แพทย์ไม่มั่นใจในความสามารถของนักเรียนผู้ป่วยและญาติ ไม่ให้ความร่วมมือในการรักษานายบาล รวมทั้งมีวิถีชีวิตที่แตกต่างไปจากวัยรุ่นทั่วไป เช่น การที่ต้องแยกจากครอบครัวมาอยู่ประจำหอพักต้องใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นที่ไม่เคยรู้จักมาก่อน การขาดอิสระและความเป็นส่วนตัว การปฏิบัติงานในภาวะและเวลาที่ต่างจากการเรียนในสาขาวิชาอื่น รวมทั้งมีการแข่งขันในการเรียนระหว่างเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน สิ่งต่างๆ เหล่านี้ผลักดันให้นักศึกษานายบาลพบกับปัญหา และต้องปรับตัวตลอดเวลา นิมพา สมพงษ์ และคณะ (2523) ได้ศึกษาปัญหาของ นักศึกษานายบาลรามาศิบัติ พบว่านักศึกษานายบาลทั้ง 4 ชั้นปี มีปัญหาการปรับตัวมากที่สุด ในด้านการเรียน ศิลปกรรม จรรยา และศาสนา กิจกรรมทางสังคม และสันตนาการตามลำดับโดยเฉพาะนักศึกษานายบาลปีที่ 1 มีปัญหาการปรับตัวมากกว่าชั้นปีอื่นๆ เกือบทุกด้าน และพบว่าในแต่ละปีการศึกษา มีนักศึกษานายบาลที่ศึกษาในวิทยาลัยนายบาลสังกัดกองงานวิทยาลัย กระทรวงสาธารณสุขลาออก พักการเรียน เรียนซ้ำชั้นเป็นประจำทุกปีเช่น ปีการศึกษา 2530 ลาออก 11 คน พักการเรียน 3 คน เรียนซ้ำชั้น 20 คน ปีการศึกษา 2531 ลาออก 19 คน พักการเรียน 3 คน เรียนซ้ำชั้น 10 คน (กองงานวิทยาลัยนายบาลกระทรวงสาธารณสุข ปัจจุบัน คือ สถาบันพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุข อ่างอิงโน อรพิน แสงสว่าง, 2536) กลุษา ตันติผลาชีวะ และคณะ (2536) ได้ศึกษาการออกจากวิทยาลัยนายบาลกลางคัน ของนักศึกษานายบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขโดยศึกษาข้อมูลปีการศึกษา 2529 ถึง 2533 รวม 5 ปีจากวิทยาลัยนายบาลทั้งหมด 23 แห่ง พบว่ามีนักศึกษาออกกลางคันทั้งสิ้น 232 คน จากจำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษา 23,874 คน คิดเป็นจำนวนนักศึกษาที่ออกกลางคันร้อยละ 0.97 สาเหตุสำคัญ คือทัศนคติไม่ดีต่อวิชาชีพ การเรียนอ่อน การเกิดการเจ็บป่วยด้านร่างกาย ระหว่างการศึกษา มีปัญหาสุขภาพจิตและปัญหาอื่นๆ เช่น ปัญหาครอบครัว การแบ่งการเรียนไม่เหมาะสม มีปัญหาการปรับตัวซึ่งสอดคล้องกับ (Gunter, 1969) ได้ศึกษาทัศนคติวิชาชีพของนักศึกษานายบาลปีที่ 2 มหาวิทยาลัย

มิดเวลเทอร์น จำนวน 120 คน ผลการศึกษาพบว่านักศึกษายาบาลที่พอใจในวิชาชีพร้อยละ 53 คิดจะลาออกร้อยละ 71 และในปี 1974 Brown, Oberman and Swift ได้ศึกษาภาพพจน์ของนักศึกษายาบาล ระดับปริญญาตรีที่มีต่องานยาบาล ในมหาวิทยาลัยโอเรกอน และมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย พบว่านักศึกษาทั้ง 2 มหาวิทยาลัยเห็นว่างานยาบาลเป็นงานที่หนักจำเจ เงินเดือนต่ำ น่าเบื่อ เป็นงานที่ต้องเอาใจใส่ดูแลเป็นอย่างมาก เป็นงานที่ต้องบริการสังคม จากเหตุผลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่านักศึกษายาบาลผู้ที่ออกไปประกอบวิชาชีพยาบาลในอนาคตยังมีปัญหาในการปรับตัวในขณะที่กำลังศึกษา ซึ่งย่อมไม่เกิดผลดี ต่อการบริการด้านสาธารณสุข และองค์กรอย่างแน่นอน เพราะถ้าบุคคลในวิชาชีพยาบาลมีปัญหากการปรับตัว และถ้ายังไม่ได้รับการแก้ไขแล้วเมื่อสำเร็จการศึกษา และไปประกอบอาชีพจะเป็นผู้ที่มีปัญหาติดตัวตลอดไป ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการทำงาน ฉะนั้นหากได้รับการแก้ไขเสียตั้งแต่ต้นจะทำให้ประสิทธิภาพการทำงานสูงขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อผู้รับบริการ

จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่า นักศึกษายาบาลจำเป็นต้องมีการปรับตัวอย่างมากในทุกด้านซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาสามารถเผชิญกับความเครียด หรือปัญหาต่างๆในสภาพการณ์ที่เป็นจริงได้อย่างเหมาะสมซึ่งในการที่จะพัฒนาการปรับตัวนั้นจำเป็นต้องทราบระดับการปรับตัวในปัจจุบัน และทราบปัจจัยที่มีผลต่อการความสามารถในการปรับตัวด้วย การปรับตัวสามารถวัดได้จากพฤติกรรมที่แสดงออก และความรู้สึกนึกคิดที่นักศึกษายาบาลมี ตามรายงานของนักศึกษายาบาลปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถด้านการปรับตัวนั้น ได้ศึกษาจากแนวคิดต่างๆ และพอสรุปได้ว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลร่วมกันกำหนดพฤติกรรมการปรับตัวได้แก่ อิทธิพลของสภาวะพื้นฐานทางกาย เชิงชีววิทยา อิทธิพลของสภาวะแวดล้อมและอิทธิพลของสภาวะความเป็นตนและนอกจากนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะมีผลต่อการปรับตัวเช่นกัน (นิภา นิธยาชน, 2530, ไพจิตร ผักเจริญผล, 2523, Roger, 1974) ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นิยาม และคัดเลือกปัจจัยที่มีแนวโน้มว่ามีผลต่อการปรับตัวของนักศึกษายาบาลคือ ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วยเพศ ชั้นปี รายได้ของครอบครัว การศึกษาของบิดา การศึกษาของมารดา ภูมิฐานะ อัตมโนทัศน์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มาศึกษาว่ามีผลอย่างไรต่อการปรับตัว ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นอาจารย์พยาบาลที่ต้องรับผิดชอบในการสอน ทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และเป็นอาจารย์แผนกปกครอง ที่ต้องดูแลนักศึกษาในหอพักของวิทยาลัยพยาบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งนักศึกษายาบาลส่วนใหญ่จะมีภูมิลำเนาในภูมิภาคนี้เกือบทั้งหมด และภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ มีพื้นที่ถึง 1 ใน 3 ของพื้นที่ทั่วไปประกอบด้วย 17 จังหวัด มี

ประชากรประมาณ 18.5 ล้านคน ประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยึดมั่นขนบธรรมเนียม ประเพณีดั้งเดิม มีความเป็นอยู่อย่างง่าย ๆ มีความสัมพันธ์ ฉันทน์ พี่ น้อง (ดวงดาว ทิพย์มาตย์, 2537, วิวาทติ บุญโต, 2537) ประชากรมีรายได้ต่ำกว่าทุกภาค มีวิทยาลัยพยาบาลทั้งหมด 6 วิทยาลัย คือ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา วิทยาลัยบรมราชชนนีสรรพสิทธิ์ประสงค์ อุบลราชธานี วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุนทรินทร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม ซึ่งจากการศึกษาผู้วิจัย พบว่า ยังไม่มีการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล อัตมโนทัศน์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับการปรับตัว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในเรื่องดังกล่าว และเห็นว่า สถาบันการศึกษาที่รับผิดชอบผลิตนักศึกษาพยาบาล ควรได้มีการศึกษา และให้ความสนใจ ต่อการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลอย่างจริงจัง และควรหาทางช่วยเหลือให้นักศึกษาสามารถปรับตัว ได้ โดยจะศึกษาถึงการปรับตัวของนักศึกษาว่าอยู่ในระดับใด และปัจจัยส่วนบุคคล อัตมโนทัศน์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล ด้านการเรียนภาคทฤษฎี ด้านความสัมพันธ์กับอาจารย์และเพื่อน ด้านที่พักอาศัย ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บนหอผู้ป่วย ด้านบรรยากาศบนหอผู้ป่วย และความสัมพันธ์กับอาจารย์นิเทศก์และผู้ร่วมงาน
2. ศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่าง เพศ ชั้นปี รายได้ของครอบครัว การศึกษาของบิดา การศึกษาของมารดา ภูมิลำเนา อัตมโนทัศน์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล
3. เพื่อศึกษาตัวแปรที่สามารถร่วมพยากรณ์การปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล

ปัญหาการวิจัย

1. นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัด กระทรวงสาธารณสุข มีการปรับตัวในอยู่ในระดับใด
2. เพศ ชั้นปี รายได้ของครอบครัว การศึกษาของบิดา การศึกษาของมารดา ภูมิฐานะ อัตมโนทัศน์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในแต่ละปัจจัยดังกล่าวมีความสัมพันธ์ กับ การปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือไม่
3. เพศ ชั้นปี รายได้ของครอบครัว การศึกษาของบิดา การศึกษาของมารดา ภูมิฐานะ อัตมโนทัศน์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถร่วมพยากรณ์การปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้หรือไม่ ในระดับใด

สมมติฐานการวิจัย

การปรับตัวเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น และสำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิตมนุษย์ เนื่องจากมนุษย์มีความต้องการอยู่ตลอดเวลา ซึ่งมีทั้ง ความต้องการด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม มนุษย์จึงจำเป็นต้องแสวงหาทางตอบสนองความต้องการเหล่านั้น ซึ่งบางครั้งอาจพบกับปัญหาหรือ อุปสรรคมาขัดขวาง อันนำมาสู่ความรู้สึกคับข้องใจ ขัดแย้ง ความเครียด ความวิตกกังวล มนุษย์จึงต้องรู้จักปรับตัว เพื่อให้สามารถเผชิญกับสิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้ และสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้ (Lazarus, 1969, นิภา นิธยาน, 2520, สุภาพรรณ โคตรจรัส, 2524) ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการกำหนดแนวทางพฤติกรรมมี 3 ปัจจัยที่สำคัญได้แก่

1. อิทธิพลของสภาวะพื้นฐานทางกายภาพในเชิงชีววิทยา ได้แก่ อิทธิพลทางพันธุกรรม มีฮีสเป็นตัวกำหนดลักษณะต่างๆ เช่น รูปร่างหน้าตา อารมณ์ การเจริญเติบโตตามเพศ วัย ความแข็งแรง การทำงานของระบบประสาท เป็นต้น
2. อิทธิพลจากสภาพแวดล้อม ได้แก่ สภาพดินฟ้าอากาศ วัฒนธรรมในสังคมที่อาศัยอยู่ซึ่งจะเป็นรากฐาน ให้แก่ บุคลิกภาพ ทั้งในด้านความรู้สึกนึกคิดการกระทำ ความเชื่อต่างๆ จรรยาบรรณ ข้อย้ำกฏระเบียบทั้งหลาย ครอบครัวมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังลักษณะนิสัย และ

บุคลิกภาพพื้นฐาน สถาบันทางสังคมอื่นๆ เช่น โรงเรียน ชุมชน วัด ตลอดจนสถาบันชาติ โดยมีสิ่งต่อไปนี้เป็นเครื่องกำกับ เช่น ระเบียบแบบแผน กฎหมาย ข้อห้าม หลักธรรมคำสอน ที่เป็นที่ยอมรับในสังคมนั้น

3. อิทธิพลของสภาวะความเป็น "ตน" เป็นอิทธิพลของความรู้สึกและเข้าใจเกี่ยวกับตัวเองซึ่ง ได้แก่ แบบแผนของชีวิตเฉพาะตัวรวมถึงลักษณะนิสัย ความสนใจ ค่านิยม ตลอดจน ความเข้าใจ หรือ ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสภาวะแห่งตน (นิภา นิธยาน, 2520) ซึ่งสอดคล้องกับ วราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์ (2532) และคณาจารย์ภาควิชาจิตวิทยาคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2524) ที่กล่าวว่าปัจจัยที่มาของความคับข้องใจ ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องอาศัยการปรับตัวของบุคคล มีปัจจัย โดยสรุปดังนี้

3.1. องค์ประกอบส่วนบุคคล (Personal Factors) ซึ่งประกอบด้วย

3.1.1. สภาพความแข็งแรงสมบูรณ์ของร่างกายและจิตใจ ลักษณะทางกาย สติปัญญา บุคลิกลักษณะ จิตใจ

3.1.2 ปัจจัยบางอย่างที่ทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่สมหวัง เช่น สถานะทางบ้านยากจน ไม่ต้องการเรียน

3.1.3 ความขัดแย้งและแรงจูงใจ

3.2. การปรับตัวทางสังคม (Social Environment) ซึ่งรวมถึงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และทางสังคม ได้แก่ สถานที่อยู่อาศัย สถานที่ศึกษา ตลอดจน สิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัว สิ่งแวดล้อม ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี กฎ ระเบียบข้อบังคับ ค่านิยมหรือ ความคาดหวังต่างๆ นอกจากนี้ ได้มีนักวิจัยทำการวิจัยถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัว ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาที่กล่าวมาพอสรุปได้ดังนี้

เพศ Kaplan (1959) กล่าวว่า เด็กหญิงมีปัญหาคับข้องใจ และการปรับตัวมากกว่าเด็กชายเนื่องจากเด็กหญิงได้รับการปกป้องมาก มีอิสระน้อยกว่าเด็กชาย ต้องทำตามความต้องการของพ่อแม่ อย่างใกล้ชิด ทำให้เกิดความคับข้องใจ ส่วนเด็กชายนั้นมีอิสระในการแสดงพฤติกรรมต่างๆ หรือแสดงออกทางอารมณ์ได้มากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Boggiano, Ann-K, Barrett-Mart (1991) ศึกษาเรื่อง Gender Difference in Depression in College Student พบว่า นักศึกษาหญิงมีอาการซึมเศร้ามากและมีรูปแบบการปรับตัวที่ไม่ดีมากกว่าผู้ชายซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ Kakkar (1968) ที่กล่าวว่าการปรับตัว และ

การยอมรับตัวเองระหว่างเด็กหญิง และเด็กชาย เด็กหญิงจะมีปัญหา การปรับตัวและการยอมรับตัวเองดีกว่าเด็กชาย ซึ่งสอดคล้องกับ วรรณา ปุณฺณโชติ และ วัชร ทรัพย์มี (2527) ศึกษาปัญหา และ ความต้องการของนิสิต นักศึกษาและการให้บริการคำปรึกษาแนะแนวในมหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตชาย มีปัญหามากกว่านิสิตหญิง และ นิสิตชายมีความต้องการการให้คำปรึกษามากกว่านิสิตหญิง สมใจ ทิณพงษ์ (2512) ศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาวิทยาลัยครูพบว่านักศึกษาชายมีปัญหามากกว่านักศึกษาหญิง

ชั้นปี คารณี ประคองศิลป์ (2532) ได้ศึกษาปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาแพทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่านักศึกษาแต่ละชั้นปี มีปัญหาการปรับตัวแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานของ Lapsley, Daniel-k (1989) ศึกษาเรื่อง Psychological Separation and Adjustment to College พบว่านักศึกษาใหม่จะมีปัญหาการแยกตัวมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่สูงกว่า และนักศึกษาหญิงมีภาวะหึงหึงมากกว่านักศึกษาชาย นิมพา สมพงษ์และ คณะ (2523) ศึกษาปัญหาของ นักศึกษาพยาบาลรามธิบดี พบว่า นักศึกษาแต่ละชั้นปี มีการปัญหาการปรับตัวแตกต่างกัน ศิริลักษณ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2523) ศึกษาปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัย เชียงใหม่พบว่า นักศึกษาปี 1 มีปัญหาแตกต่างกับ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญ

รายได้ของครอบครัว อรพิน แสงสว่าง (2536) ศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล ของนักศึกษานพยาบาลกระทรวงสาธารณสุขพบว่าปัจจัยด้านอาชีพของบิดามารดา รายได้ของครอบครัว การศึกษาของบิดามารดา เหตุผลการเลือกเข้าศึกษาวิชาชีพพยาบาลความพึงพอใจ ต่อการอำนวยความสะดวก สวัสดิการ ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียน การสอนมีความสัมพันธ์กับเจตคติอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ ณวิ กาหยี (2512) ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพและการปรับตัวในโรงเรียนของนักเรียนที่มาจากครอบครัวชั้นกลาง และ ชั้นต่ำ พบว่ามีการปรับตัวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ Delph (1971) เด็กที่มีฐานะยากจนจะมีการปรับตัวที่ไม่ดี Williams, Knapp (1991) ศึกษาปัจจัยพื้นฐานที่สัมพันธ์กับการปรับตัว ในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยอินเดียนำตะวันออก พบว่า รายได้ของครอบครัว ค่าใช้จ่ายของนักศึกษา มีผลต่อการปรับตัวในมหาวิทยาลัย อรพินทร์ ชูชม, อัจฉรา สุขารมณ์ (2532) นักศึกษาที่ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน มีความสามารถในการปรับตัวแตกต่างกัน

การศึกษาของบิดา และการศึกษาของมารดา อรพิน แสงสว่าง (2536) การศึกษาของบิดาและการศึกษาของมารดามีผลต่อเจตคติ ของนักศึกษานพยาบาล อรพินทร์ ชูชม, อัจฉรา

สุขารมย์ (2532) ระดับการศึกษาของบิดามารดา เพศ อายุ มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่นซึ่งสอดคล้องกับ มารศรี กองเกตุ (2523) ศึกษาผลของทัศนคติ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ของบิดามารดาว่ามีผลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนหรือไม่ พบว่าระดับการศึกษาของบิดาและรายได้ของบิดามารดา มีผลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนแต่ระดับการศึกษาของมารดา และอาชีพบิดามารดา ไม่มีผลกระทบต่อการศึกษาของนักเรียนซึ่งขัดแย้งกับสมชาย วรดิเรก (2527) ศึกษาปัญหาการปรับตัวของนักเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองมีการศึกษาแตกต่างกัน มีปัญหาการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

ภูมิลำเนา Daliki-Farid (1982) ศึกษาบทบาทของมหาวิทยาลัยในการให้คำปรึกษากับนักเรียนต่างชาติ พบว่านักศึกษามีความต้องการการปรับตัวอย่างมากในด้านต่างๆ ทางวัฒนธรรม ที่อยู่อาศัย การเงิน ซึ่งสอดคล้องกับ Abe, Jennifer-S, Zane-Nolan-W.S (1990) ซึ่งศึกษาความแตกต่างระหว่างการปรับตัวของนักศึกษาต่างชาติ พบว่า การศึกษาต่างชาติ และนักศึกษาในประเทศมีการปรับตัวแตกต่างกัน Kokyu-Fogol, Georgine (1993) ศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาต่างชาติในมหาวิทยาลัยของอเมริกา พบว่าจะสัมพันธ์กับความยุ่งยากในการปรับตัวด้านการเรียน และการประสบความสำเร็จในการเรียน สมใจ ทิณพงษ์ (2512) ศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีในสวนกลาง และส่วนภูมิภาค พบว่านักศึกษาในส่วนภูมิภาค มีปัญหาการปรับตัวมากกว่าในส่วนกลาง จิตรา วสุฉนิช และ คณะ (2523) ศึกษาเกี่ยวกับการย้ายถิ่นกับปัญหาสุขภาพจิตของนักศึกษาที่ย้ายถิ่นกำเนิด หรือภูมิลำเนาเดิม แล้วไปศึกษาในมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในถิ่นอื่น จะมีปัญหาการปรับตัวมากกว่านักศึกษากลุ่มที่ไม่ย้ายถิ่น

อัทมโนทัศน์ Wavomba, Airick Tali (1992) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความยุ่งยากในการปรับตัว อัทมโนทัศน์ และกิจกรรมในการศึกษา ของนักศึกษาแอฟริกาตะวันออก และนักศึกษาในตะวันออกไกล พบว่า ความยุ่งยากในการปรับตัว มีความสัมพันธ์กับอัทมโนทัศน์และภูมิหลังของนักศึกษาซึ่งสอดคล้องกับ Hunt, Jeanne Pace (1992) ซึ่งพบว่า สมรรถนะของบุคคลสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้คุณค่าในตนเอง และจะแตกต่างกันระหว่างเพศชายและหญิงไพจิตร ผักเจริญผล (2523) อัทมโนทัศน์และการปรับตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ Hamed (1967) กล่าวว่าผู้ที่ม้อัทมโนทัศน์ที่ดี จะปรับตัวได้ดีกว่าผู้ที่ม้อัทมโนทัศน์ที่ไม่ดี

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สุภาพรรณ โคตรจรัส (2524) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการปรับตัว กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพบว่าปัญหาการปรับตัว มี

ความสัมพันธ์เชิงลบ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Desensa (1966) ศึกษาสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับชีวิต ความเป็นอยู่ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนียพบว่ากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีปัญหามากกว่ากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง นิภาพร จินดาวัฒน์ (2512) ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับความสามารถในการปรับตัวในสังคมพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมี ความสามารถในการปรับตัว สูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อภา ถนัดช่าง (2511) ศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อการเรียนไม่สำเร็จของนักศึกษาวิทยาลัยการศึกษา พบว่าอิทธิพลต่อการเรียนไม่สำเร็จอย่างหนึ่ง คือการปรับตัว Sue-Stanley; Zane, Nolan W.S. (1985) ศึกษาความสำเร็จในด้านการเรียน กับการปรับตัวของนักศึกษาในประเทศจีนพบว่านักศึกษาที่ได้คะแนนการเรียนสูงจะปรับตัวได้ดีกว่านักศึกษาที่ได้คะแนนต่ำ

จากข้อมูลดังกล่าวมาแล้วพอสรุปได้ว่าการปรับตัวมีปัจจัยหลายประการที่เกี่ยวข้อง เป็นเหตุผลสนับสนุนให้ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ดังนี้

1. เพศ และภูมิลำเนา มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักศึกษายาบาล
2. ชั้นปี รายได้ของครอบครัว การศึกษาของบิดา การศึกษาของมารดา อัตมโนทัศน์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของนักศึกษายาบาล
3. เพศ ชั้นปี รายได้ของครอบครัว การศึกษาของบิดา การศึกษาของมารดา ภูมิลำเนา อัตมโนทัศน์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถร่วมพยากรณ์การปรับตัวของนักศึกษายาบาล

ขอบเขตของงานวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษายาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของวิทยาลัยพยาบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2537 ทุกชั้นปี คือ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิ์ประสงค้อบลราชธานี วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุรินทร์ ซึ่งให้การสุ่มตัวอย่างประชากร แบบหลายขั้นตอน
2. การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาการปรับตัวของนักศึกษายาบาล เฉพาะการปรับตัว ด้านการเรียนภาคทฤษฎี ด้านความสัมพันธ์กับอาจารย์ และเพื่อน ด้านที่พักอาศัย ด้านสภาพแวดล้อม

ทางกายภาพบนหอผู้ป่วย ด้านบรรยากาศบนหอผู้ป่วย และความสัมพันธ์กับอาจารย์นิเทศก์ และผู้ร่วมงาน

3. ศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล โดยศึกษาความสัมพันธ์กับตัวแปร เฉพาะ ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย เพศ ชั้นปี รายได้ของครอบครัว การศึกษาของบิดา การศึกษาของมารดา และ ภูมิลำเนา และตัวแปร อัตมโนทัศน์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง กลุ่มตัวแปรที่ประกอบด้วย เพศ ชั้นปี รายได้ของครอบครัว การศึกษาของบิดา การศึกษาของมารดา และ ภูมิลำเนา

รายได้ของครอบครัว หมายถึง รายได้เฉลี่ยของบิดา และ มารดารวมกันต่อเดือน การศึกษาของบิดา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา ซึ่งมี 4 กลุ่ม คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับประกาศนียบัตร และระดับอุดมศึกษา

การศึกษาของมารดา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของมารดา ซึ่งมี 4 กลุ่ม คือระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับประกาศนียบัตร และระดับอุดมศึกษา

ภูมิลำเนา หมายถึง เขตที่ตั้งของบ้านพักนักศึกษาก่อนที่จะมาศึกษาในวิทยาลัยพยาบาล แบ่งเป็น ในเขตอำเภอเมือง และอำเภออื่นๆ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษาตั้งแต่เข้าศึกษาจนถึง การสอบครั้งสุดท้าย (นักศึกษาปีที่ 2, 3 และ 4) และหมายถึง คะแนนเฉลี่ยซึ่งเป็นผลการเรียน เทอมแรกของปีการศึกษา 2537 (นักศึกษาปีที่ 1)

วิทยาลัยพยาบาล หมายถึง วิทยาลัยพยาบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เปิดสอนใน หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ครบทั้ง 4 ชั้นปี 4 วิทยาลัย คือ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิประสงค์อุบลราชธานี วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรินทร์

นักศึกษาพยาบาล หมายถึง นักศึกษาพยาบาลของวิทยาลัยพยาบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ทุกชั้นปีที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา

อัตมโนทัศน์ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่นักศึกษาพยาบาลมีต่อตนเองด้านร่างกายและบุคลิกภาพภายนอก ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ ความรู้สึก อปนิสัย ด้านเศรษฐกิจ ด้านลักษณะงานวิชาชีพพยาบาล ซึ่งวัดออกมาเป็นคะแนนด้วย แบบวัดอัตมโนทัศน์ ซึ่งผู้วิจัยปรับมาจาก แบบวัดอัตมโนทัศน์ที่สร้างโดย ไพจิตร ผักเจริญผล (2523) และ สุตาพร สงวนวงษ์ (2523) ซึ่งลักษณะแบบสอบถามเป็นที่ใช้ Semantic Differential Technique ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 7 อันดับ ซึ่ง ครอบคลุมลักษณะที่ต้องการวัดทั้ง 5 ด้านคือ ด้านร่างกายและบุคลิกภาพภายนอก ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ ความรู้สึก อปนิสัยใจคอ ด้านเศรษฐกิจ และด้านลักษณะงานวิชาชีพพยาบาล

การปรับตัว หมายถึง ความพยายามที่บุคคลจะลดความเครียด ความคับข้องใจ ความขัดแย้งในใจ และแสวงหาทางที่จะตอบสนองความต้องการของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นความต้องการทางกาย หรือ ความต้องการทางจิตใจ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นได้

ที่พักอาศัย หมายถึง หอพักภายในวิทยาลัยที่ทางวิทยาลัยพยาบาลจัดให้

บรรยากาศบนหอผู้ป่วย หมายถึง ความรู้สึกต่อสภาพการณ์ที่เป็นจริง และสิ่งรอบๆตัวในการทำงานบนหอผู้ป่วย ตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาล

สภาพแวดล้อมทางกายภาพบนหอผู้ป่วย หมายถึง สิ่งแวดล้อมต่างๆบนหอผู้ป่วยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานที่ไม่ใช่สิ่งมีชีวิต เช่น สถานที่ อุปกรณ์ เครื่องใช้ต่างๆ เป็นต้น

ผู้ร่วมงาน หมายถึง เจ้าหน้าที่บนหอผู้ป่วยที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับนักศึกษาเมื่อขึ้นปฏิบัติงาน ได้แก่ แพทย์ พยาบาลประจำการ พยาบาลเทคนิค ผู้ช่วยพยาบาล

อาจารย์นิเทศก์ หมายถึง อาจารย์พยาบาลของทางวิทยาลัยพยาบาลที่ทำหน้าที่ดูแลสอน ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ นิเทศก์และประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา

การปรับตัวด้านการเรียนภาคทฤษฎี หมายถึง ความพยายามที่บุคคลจะลดความเครียด ความคับข้องใจ ความขัดแย้งในใจ และแสวงหาทางที่จะตอบสนองความต้องการของตนเอง ในด้านการเรียนภาคทฤษฎี ไม่ว่าจะเป็นความต้องการทางกาย หรือ ความต้องการทางจิตใจ

การปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับอาจารย์ และเพื่อน หมายถึง ความพยายามที่บุคคลจะลดความเครียด ความคับข้องใจ ความขัดแย้งในใจ และแสวงหาทางที่จะตอบสนองความต้องการของตนเอง ด้านความสัมพันธ์กับอาจารย์และเพื่อน ไม่ว่าจะเป็นความต้องการทางกาย หรือความต้องการทางจิตใจ

การปรับตัวด้านที่พักอาศัย หมายถึง ความพยายามที่บุคคลจะลดความเครียด ความคับข้องใจ ความขัดแย้งในใจ และแสวงหาทางที่จะตอบสนองความต้องการของตนเองในด้านที่พักอาศัย ไม่ว่าจะจะเป็นความต้องการทางกาย หรือ ความต้องการทางจิตใจ

การปรับตัวด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพของผู้ป่วย หมายถึง ความพยายามที่บุคคลจะลดความเครียด ความคับข้องใจ ความขัดแย้งในใจ และแสวงหาทางที่จะตอบสนองความต้องการของตนเองในด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพของผู้ป่วย ไม่ว่าจะจะเป็นความต้องการทางกาย หรือ ความต้องการทางจิตใจ

การปรับตัวด้านบรรยากาศบนหอผู้ป่วยและความสัมพันธ์กับอาจารย์นิเทศก์และผู้ร่วมงาน หมายถึง ความพยายามที่บุคคลจะลดความเครียด ความคับข้องใจ ความขัดแย้งในใจ และแสวงหาทางที่จะตอบสนองความต้องการของตนเองในด้านบรรยากาศบนหอผู้ป่วยและความสัมพันธ์กับอาจารย์นิเทศก์และผู้ร่วมงาน ไม่ว่าจะจะเป็นความต้องการทางกาย หรือ ความต้องการทางจิตใจ

ข้อตกลงเบื้องต้น

นักศึกษาพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข อันจะเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนและเอื้ออำนวยต่อการพัฒนานักศึกษาให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ในวิทยาลัยอย่างมีความสุขและมีคุณภาพมากขึ้น
2. ทราบถึงปัจจัยที่สัมพันธ์กับการปรับตัว เพื่อเป็นเป็นแนวทางในการส่งเสริมปัจจัยที่มีผลในทางบวกหรือที่ทำให้ นักศึกษามีการปรับตัวในทางที่ดีขึ้น
3. เป็นแนวทางในการให้ผู้บริหารการศึกษาและคณาจารย์วิทยาลัยพยาบาลได้ตระหนักถึงปัญหา และการแก้ไขปรับปรุงให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนให้นักศึกษามีการปรับตัวให้ดีขึ้นในด้านต่างๆ
4. เป็นแนวทางในการป้องกันการสูญเสียเปล่าในการศึกษาวิชาชีพพยาบาล จาก การลาออก การสอบตก การเรียนซ้ำชั้น ของนักศึกษาพยาบาล